

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDÚFÖLD

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
JÓZSEF KIR. HERCEG-UTCA 16. TELEFON 23-48.
FŐKKIADÓHIVATAL JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 2.

ELŐFIZETÉSI ÁRA A BUDAPESTI FÜGGETLENSÉG-
GEL EGYÜTT 1 HÓRA 2 P 40 FILLÉR. EGYES
SZÁM: ÁRA HÉTKÖZNAP 10, VASARNAP 20 FILLÉR.

Trianon 14.) 1934. március 10.

Szombat

XXXVIII. évfolyam 56. szám

Megtörténtek az első kormány- intézkedések a tiszántuli gazda- társadalom megsegítésére

Teljes megértéssel találkozik a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara akciója

(A Debreczeni Újság tudósítójától.)
Még pár nap telt el azóta, hogy a kormány által a Tiszántúlra kiküldött miniszteri szakbizottság befejezte debreczeni körtekezletét és megtartotta főbb naposkénti helyszíni szemle-utját, már is megtörténtek az első komoly intézkedések tiszántuli gazdatiszadalmának a megsegítésére. Báró Vay László főispán és a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara igazgatója Czeglédy Béla, munkatársával olyan szigorú alapossgággal járta a minisztériumi üldöttek elé a Tiszántul különlegesen rossz és hátrányos helyzetét, hogy annak keretében a kormányhatósági beavatkozással nem is késhetett sokáig. Annak a kormány segítségre szándéknak, amellyel vitéz báró Gyula és szakminiszterei különlegesen alaposan a keleti országrész sorsára került gazdáinak az ügyét, meggyőző bizonyíték, hogy a kormány a legrosszabb időben a cselekvés térére lépett.

Ugyanerre hivatkozik Kállay Miklós földművelésügyi miniszter is, aki tekintettel a speciálisan nehéz helyzetben levő gazdaközönség anyagi válságára, a kedvezményes drú tavaszi takarmányvetőmag akció hitelkeretét kétszeresére emelte fel, ilyen

módon lehetőségessé vált a mezőgazdasági kamaráknál bejelentett igények cirka hetven százalékának kielégítése. A vetőmagkedvezmény harminec százalékos árengedményt jelent, amit a földművelésügyi miniszter tárcája terhére vállalt el.

A miniszterközi bizottság szemléje Szabolcsban, Szatmárban és Biharban

A múlt hét végén Debreczenben járt miniszterközi szakbizottság, a hatalmas tárcaügyi anket két napos tárgyalásai után átutazott Nyíregyházára s onnan tette meg főbb napos körútját a szabolcsi, szatmári és bihari vidék gazdáinál. A szemléit most fejeződött be s a miniszterközi bizottság meggyőződött arról, hogy az anketen elhangzott panaszok minden tekintetben helytállóak. Éppen a szemle eredményezte azt a gyors segítséget, amely elsősorban a szabolcsi burgonya fuvardíjtelenek leszállításában és a kedvezményes takarmányvetőmag akció kiterjesztésében nyilvánult meg.

szemléitjukat, Szabolcsvármegye részéről Mikecz Odön főispán és dr. Virányi Sándor alispán, gróf Desewffy Aurél a vármegyei gazdasági egyesület alelnöke és Liphay László, a Felsőszabolcsi Gazdakör elnöke voltak a szakbizottság résztvevői. Debreczenből Vargha László kamarai titkár kísérte el a tárcaügyi bizottságot.

A szakbizottság Nyíregyházán különösen a Sóstó melletti szőlő-telepítési munkálatokat tanulmányozta, majd letárgyalta a pénzügyi kérdéseket a pénzügyigazgatósággal. Innen Nyírbogdányba látogattak el, ahol tájékoztatták a községi háztartás ügyeiről és a lakosság helyzetéről. Utjuk további állomásai Kisvárdra, Kopócsapáti és Gyüre volt az első napon. Kopócsapátiiban Ujhelyi Tivadar földbirtokos látta először vendégül a bizottság tagjait. Ott volt

A miniszterközi szakbizottság élén Balás József földművelésügyi miniszteri tanácsossal és Träger Ernő miniszteri tanácsossal pénteken kezdték meg szabolcsi

lak Nodroveczky János főszojabiró, Jármay Miklós földbirtokos és számos szabolcsi gazda. Ebéd alatt is a vidék gazdabárait vitatták meg.

A második napon Szatmármegyében ment át a bizottság, ahol Péchy Szabolcs főispán és dr. Streicher Andor alispán vezette a kiküldötteket. Szatmárban Tyukod, Csengerújfalun és Mátészalka voltak az átlomáshelyek. Szatmárban Porcsalmán Péchy Szabolcs főispánál voltak ebéden a bizottság tagjai, akiket kívül részt vettek még az ebéden báró Kende György, Péchy Manó, Madarassy Géza és Ujjalassy Miklós földbirtokosok.

A harmadik napon ismét Szabolcsba tért vissza a bizottság s ekkor csatlakozott hozzájuk vitéz Uhlarik Béla földművelésügyi miniszteri titkár is. Ezen a napon Orós, Pazon, Nyirtura, Székely, Kék, Berkesz, Demecser, Kemece és még három szabolcsi község voltak az állomáshelyek.

Hatszáz kilométeres utat járt be a bizottság

A hatalmas szemléitön szerzett személyes benyomások igen nagy hatást tettek a bizottság tagjaira és teljes mértékben beigazolván látták az anketén elhangzott panaszokat s különösen az értékesítési nehézségeket. A háromnapos szemlén összesen hatszáz kilométeres utat tett meg a bizottság s minden községben, ahol kiszálltak megtekintették egy nagybirtokos, egy középbirtokos és egy kisgazda háztartását. Megfigyelték, hogy milyen ruhában járnak a gazdák, milyen az állatállományuk, mennyi a takarmánykészletük és általánosságban a községek háztartása után tájékoztatták a tényleges helyzetéről.

Őrizetbevételek sorozata a debreczeni egymillió pengős adócsalási ügyben

Lahner Kálmán pénzügyminisztériumi főtanácsos huszonnégy fővárosi pénzügyőrrel folytatja a nyomozást – Három sorompóór az őrizetbe vettek között

A rendőrkézre került Kupferstein József ellen adócsaláson kívül kommunista lázítás miatt is eljárás indul

(A Debreczeni Újság tudósítójától.)
Elsőnek a Debreczeni Újság—Hajdúföld számlolt be arról a magyaránvú szesz- és boradó eltitkolásról, amely leguabban foglalkoztatja a pénzügyi hatóságokat. Dr. Lahner Kálmán pénzügyi főtanácsos a hét elején huszonnégy budapesti pénzügyőrrel leérkezett Debreczenbe és itt még aznap este a debreczeni pénzügyőrök és államrendőrségi detektívek közreműködésével megkezdte a vizsgálatot a szesz- és borkereskedők körében. A gyanú szerint ugyanis

egyesek előtt, akik azután értesítették a pénzügyi hatóságokat. Erre történt az az intézkedés, hogy Debreczenben meglepetés szerű vizsgálatot kell tartani. Ez a vizsgálat rövid két nap alatt szenzációs eredménnyel végződött. Ugyanis a súlyos gyanúok alapján a rendőrség, illetőleg a pénzügyi hatóságok több egyént őrizetbe vettek, akik bűnös szerepet vittek az adóeltitkolással kapcsolatban.

Őrizetbe vettek három sorompóór, név szerint Nagy József Szoboszló-úti, Bodolai Sándor Kassa-úti és Nagy Sándor Vámospécsi-úti sorompósokat.

Ezek ellen az volt a gyanú, hogy néhány borkereskedővel összejárásban bizonyos pénzeszegek ellenében hallandók voltak arra, hogy

a Debreczenből kifelé haladó szekereken levő bordók „viztartalom” jelzést elfogadták.

Ugyanekkor az ugyanolyan mennyiségű bor bent maradt a városban s azt ilyen formán adómentesen értékesítették a nagykereskedők

Megtörtént az az eset, hogy a bor vagy szesz behozatalánál a sorompóórök nem tették jelentést a szállításról a felettes pénzügyi hatóságoknak. Így azután

a kereskedők vám- és illetékmentesen hozhatták be a bormennyiséget a városba.

miáltal lényeges anyagi haszonhoz jutottak, mert a beszállított bort nem jelentették be az adóhivataloknál, tehát nem is vethették ki erre az előírt törvényes illetékeket és adókat.

A budapesti pénzügyőrök ügyes csapdája

Igen érdekes módon történt a gyanúsított sorompóórök leleplezése.

A Debreczenbe érkezett huszonnégy pénzügyőr közül néhányan civilruhába öltöztek és egyes borkereskedők megbízásából megjelentek a sorompóórökknél, akiknek felajánlottak egy bizonyos összeget, ha a kivitt, vagy behozott bort nem veszi tudomásul.

A pénzdarabokat viszont megjelölték.

Burgonyaszállítási kedvezmény a Tiszántulnak

Az első és legsürgősebb kormányintézkedést Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter tette meg, aki átiratot intézett a BV igazgatóságához, báró Vay László főispánhoz és a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarához a burgonya vasúti fuvardíjtelen leszállításáról.

A miniszter rendelete a következőket tartalmazza:

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a burgonya fuvardíjkedvezmény ügyében a BV igazgatóságához a következő átiratot tette:

„Súlyt helyezvén a Nyírvidék burgonya kivételének előmozdítására, a Mura-és Gyékényes és Bacs határállomásokon át Olaszországba rendelt kocsirakományokban feladott olyan burgonya küldemények után, amelyek a fentebb nevezett állomásokról legalább 350 kilométer távolságban levő magyar vasúttelomások adatként fel, métermázsanként 11 fillér fuvardíjkedvezményt engedélyeznek. Ezek díjmérsékletét a visszatérítés útján nyelbevehető díjkedvezmények alakjában lehetnek kiadni.”

A burgonya fuvardíjkedvezményre engedélyezett zónába Szabolcsvármegyén ki Debreczen és Környéke is bele tartozik.

Készenre emelték fel a kedvezményes takarmányvetőmag-akció hitelkeretét

A fuvardíjkedvezményre vonatkozó kedvezményügyi miniszteri rendelet a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara segítségére tartott tárcaügyi anketra való kifejezett utalással hozta meg a miniszter.

PÉNTEK)
kor a K...
megállónál
di végül
Ludas-csár
Hosszúpá
vonatg
óra. Étk
roszlay J.
jelenik
al József
1 vemha
kiadóban.
434
Pénteken
fető. Kos.
1567
OLCSÓN
E I
zei. most
megveheti:
utca 24
bi kom
gő.
kedvezm
vi 90 P
os úri csar
pengő.
Jövéd
ne patika
megesye
tán kértő.
szőlőveke.
na tíz
549
kel. k
varral.
7. 6
1200
ok mind
teher.
Érték
2 Tr
51d
er:
jesen beá
iat sürgő.
3 Laios ur
i Szszina
a kisállo
1560
11. Komló
villatelek
része. Br.
1. Szik
1547
11. Komokert
s-utca ele
ő fizetési
arcellázunk
ázhelvetek.
Padd ágv
utca 14.
61e
la. deszka
v felszere.
4189
t inu idoml
vehető Gr.
n alatt
678
ételben ál
éleiben.
61e
ésón eladó
1. áitő.
4218
Könyv
kladés.

Amikor azután a szekér kiment a sorompón, az egyenruhás pénzügyőr igazolásra szólította fel a sorompóórt, aki kénytelen volt a kapott pénzt előmutatni a detektívek felszólítására. Így derült ki, hogy három sorompóór is benne van az adóeltérkolási ügyben. Ezek különben, — mint a Debreceni Ujság—Hajdúföld munkatársa értesült, — részben beismerő vallomást is tettek, ami indokolta tette őrizetbe vételüket. Mind a három embert bekísérték a rendőrségre, ahol tovább folytatják a kihallgatásukat.

Kupferstein kommunista propagandát is üzött

Értesülésünk szerint ezzel az ügyvel kapcsolatban még több, állítólag nyolc őrizetbe vétel történt, azonban ezek még olyan kezdeti stádiumban vannak, hogy nem lehet előre megállapítani azt, vajon valóban részt vettek-e az adócsalásban vagy megvesztegetésben.

Egy Rozenberg nevű borügynököt szintén őrizetbe vettek, aki ellen alapos gyanúok van arra nézve, hogy erősen aktív szerepet játszott az ügyben. Őrizetbe vették a rendőrségen Kupferstein József Darabos utca 14. szám alatti bornagykereskedőt is, akivel kapcsolatban rendkívül érdekes leleplezést is tettek a detektívek. Amikor ugyanis a pénzügyőrök felkérésére lefoglalták az üzleti könyveit a gyanu alapján, közbén

a detektívek nagyobb mennyiségű kommunista, lázító tartalmú röpirátot is találtak. Így most már Kupferstein nemcsak az adócsalás, hanem izgatás gyanúja miatt is ki fogják hallgatni. Általában a nagyarányú adócsalási ügyben a nyomozás úgy a pénzügyi hatóságok, mint a rendőrség részéről a legnagyobb erővel folyik és nagyon valószínű, hogy rövid időn belül szenzációs fordulatok fognak bekövetkezni.

A Szent László Dalegylet közgyűlése

A Szent László Dalegylet március 18-án déli 12 órakor tartja ezévi rendes közgyűlést a Svetits-intézet dísztermében az alábbi tárgysorozattal: 1. Titkári jelentés, 2. Pénztárhoz és számvizsgálók jelentése, 3. Kottatárs jelentése, 4. Tisztikar kiegészítése. Elnökség.

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés hágyadság, levertség, felelemérzések esetimél a természetes „Ferenc József” kezesvíz kitűnő hatásos, amely az emésztőszervekből eredő zavarok nagy részét megszünteti s visszaadja a testnek és szellemnek régi munkaképességét.

ELGÁZOLTA EGY SZEKÉR DEBRECENBEN A HOSSZUPÁLYI GYEPMESTERT

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Pénteken este 9 órakor telefonon jelentették a mentőknek, hogy a Monostorpályi-úton eszméletlen állapotban találtak egy ismeretlen embert. A mentők autójával szállták ki a helyszínre és megállapították, hogy Nagy Károly hosszúpályi gyepmestert az úton egy szekér elgázolta. A szekér kerekai keresztül mentek a szerencsétlen emberen, akinek bordái összetörték. A súlyos sebesültet a sebészeti klinikára szállították, ahol ápolás alá vették.

MOZI

Dalol a vágy

Bemutató az Urániában.

Szép számú és előkelő közönség előtt tegnap este mutatnák az Uránia-mozgó Josef Schmidnek, a világhírű tenoristának új, nagysikerű hangos filmjét, a „Dalol a vágy”-at. Másodszor látuk hangos filmen Schmidtet pénteken este és másodszor hódította meg remek szárnyalású s a nézőtér minden zugát betöltő tisztán eszenő hangjával a közönséget. A film meséje egy szegény, csunya kis kertész legényről szól, aki gyönyörűen énekel, aki híres és gazdag lesz, csak boldog nem, mert nem kapja meg elszegényedő ura leányának a kezét. Nem nagy igényű mese, de annál érdekesebbek részleteinek kidolgozásában, amit csak fokoz a beélt szebbnél szebb egész sor Schmidtszám, a természetli szépségekben bővelkedő környezetben.

A humorról Szóke Szakáll gondoskodik, aki az urasági kocsihoz impresszárióvá vedlő bojongos olasz játszik. A női főszerep Lillian Dietz biztos kezében van.

Az Uránia élvezetes és érdekes híradóval és egy gyönyörű felvételköl álló ismeretterjesztő filmmel adja Josef Schmidtnak Európaszerte diadalmas sikert arató filmjét a „Dalol a vágy”-at.

Nagyfontosságú várospolitikai ügyeket tárgyal a Nemzeti Egység elnöki tanácsa

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A Nemzeti Egység elnöki tanácsa pénteken délután félhat órai kezdettel ülést tartott a párhelyiség tanácstermében, báró Vay László örvényhatósági elnök elnökletével. Az ülésen megjelentek a tanács tagjai, a kerületi és városrészi elnökök; az ügyeket vezér Kolosváry-Borcsa Mihály törvényhatósági titkár referálta.

Az ülésen szóba kerültek nemcsak a legközelebbi közgyűlés legfontosabb tárgysorozati pontjai, hanem a város életének

ügyszólván minden aktuális társadalmi és gazdasági problémája. Az elnöki tanács, amely ezidőszereint a törvényhatósági bizottság túlnyomó többségén kívül több, mint tizenkétezer választó szervezetének is vezető testülete, nagyjelentőségű határozatokat hozott, amelyeknek úrvös hatása rövidesen a legszélesebb körökben érezhető lesz.

Az elnöki tanács, amely befejezésül több szervezeti ügyet is le tárgyalt, este nyolc óra után ért véget.

A debreceni nyugalmazott államvasuti főtisztviselők összejövele

Régi óhaja minden egyes államvasuti főtisztviselőnek, akik hosszú szolgálat után nyugalmába vonultak, hogy valami módon összejöve, régi kedves emlékeiket felelevenítsék és a nehéz, egymásra utalt szolgálatból keletkezett szoros barátságot fel-frissítsék.

Ennek az elgondolásnak hatása alatt Mester István ny. felügyelő kezdeményezésére egy ad hoc összejövetelt hívtak össze az „Angol Királynő”-ben.

Hogy mennyire alapos volt ez az elgondolás és milyen erős volt a baráti érzés kívánsága beigazolta az, hogy már az első összejövetelen, jólhet többen értesítve sem lehettek, negyvennyolcan jöttek össze. Az első összejövetelen a közökhöznek megfelelően mindiárt határozatba ment, hogy az összejövetelt minden hó első hétfőjén megismétlik és pedig este 6 órai kezdettel. Tekintettel a húsvéti ünnepekre, április hó-

napban nem az első, hanem a második hétfőn, vagyis április 9-én tartják meg az összejövetelt.

Németh Nándor szokott figyelmes megértése és különösen idősebb embertársai iránti nagy tisztelelte tette lehetővé, hogy ezek a kedélyes összejövelel az „Angol Királynő” zöld termében a legfigyelmesebb kiszolgálással s jól fűtött teremben megtarthatók legyenek. Az összejövetelen étel, ital fogyasztása nem kötelező, tejszész szerint azonban tei, kávé, szeszes italok és zóna-ételek a legmilyentősebb árban rendelkezésre állanak, úgy hogy ezek a baráti összejövelel különösebb költséget senkinek sem okoznak.

A barátságos összejövetelen a nyug. államvasuti főtisztviselők vendégeket is szívesen látnak. sőt szó esett arról is, hogy e kedélyes összejövelelke esetleg feleségeiket is belevonják.

Közérdekű levél

6871 drb. téglák nyilvános köszönete

— Kaptuk az alábbi levelet :
— Tekintetes Szerkesztőség ! Min, méltóztalnak tudni tegnap délelőtti új esoda történt Debrecenben. A József királyi herceg-utca 6871 darab téglái, amelyek, 1932. novemberében kigörájták a helyükből s amelyek azóta, onhijáukon kívül a láb-rándulások s bokaficamok egész seregét idézték elő egy „váratlan” hatósági intézkedés folytán visszahelyeztettek az állasukba.

Ez alkalomból mi, 6871 darab téglák, nem mulasztjuk el, hogy hálatel szívvel meg ne köszönjük önzellen pártfogásukat, de meginkább csodáljukat fejez-

zük ki a nem várt hatósági intézkedés fölött. Abban a reményben, hogy f. évi november hóban újra kimozdítottunk helyünkben s akkor ismét rászorunk a tek. Szerkesztőség protekciojára, maradunk megkülönböztetett tisztelettel: 6871 olvas. hatatlan aláírás.

Heti naptár

Március 10-én, szombaton :

Holló István előadása a Magyar Mérnök és Építész Egyletben délután 6.kor a Déri-muzeumban.

Csapó-utcai ref. egyházzrés kulturdélutánja délután 6 órakor Szappanos utca 16. szám alatt.

Széky Társaság választmányi ülése délután 6 órakor.

Csapó utcai ref. egyházzrés hazafias ünnepélye d. u. 6.kor Szappanos u.

Március 11-én, vasárnap :

MANSz március 11-i ünnepélye d. e. 11 órakor a Zenedében.

A FILMMŰVÉSZET KORONÁJA

Az évad legnagyobb sikere!

Greta Garbo

UJ FILMJE :

KRISZTINA KIRALYNO

Férfi főszereplők :

JOHN GILBERT - LEWIS STONE

MA ELŐSZÖRI

VIGSZINHÁZ

MA ELŐSZÖRI

ELŐADÁSOK 5—7—9. AZ ELSŐ ELŐADÁSON MÉRSÉKELT HELYÁRAK

Herczeg-ünnepély délelőtti 11 órakor Csokonai-színházban.

Bélyeggyűjtők összejövelele este 8.kor az Angol fehértermében.

Szeffe Tára nemzetsége nek este 8.kor az Angol zöldtermében.

IX. cserkészkerület tisztí gyűlése d. 9-kor a ref. főgimnáziumban.

Fűszerkiskereskedők közgyűlése d. fél 4-kor a Kereskedő Társulatban.

Karácsony Sándor előadása a KIE te estjén délután fél 6 órakor a kollégium dísztermében.

Homokkerti ref. egyházzrés négygyűlése este fél 6-kor. (Ref. olvasókör).

Vitéz Szegedy Gyula előadása délelőtti 11-kor az Ipartestületben.

Tóth Tibor előadása délelőtti 11 órakor a Gazdakörben.



A református templomokban :

Nagytemplomban délelőtti 10 órakor predikál dr. Soós Béla, délután 5 órakor Kovács József. Kistemplomban délelőtti 9 órakor Kalas Ferenc, 11 órakor Kolozsvay Kiss László, délután 5 órakor Kiss An Jenő, Kossuth-utcai templomban délelőtti 10 órakor Kulcsár Dezső, délután 5 órakor dr. Módos László. Árpád-terti templomban délelőtti 10 órakor dr. Lencz G. Sándor, 10 órakor Márki Kálmán. Ispolvi templomban délelőtti 10 órakor Molnárrené, délután 5 órakor Kiss Ferenc. Mókert délelőtti 10 órakor Uray Sándor délután 3 órakor Koppányi Gyula th. C. pokert délelőtti 10 órakor Nagy Dezső, délután 3 órakor Nagy József th. Ny. délelőtti 10 órakor Kádár László th. M. délelőtti 10 órakor Kántor József. Donb. tanya délelőtti 8 órakor és Pallag délelőtti 10 órakor Mezey Béla, Nagyhegyes délelőtti 10 órakor és Kunpálhalom délután 2 órakor vitéz Szabó Endre. Pac délelőtti 10 órakor Bagdy Dániel. Hármashegy délelőtti 10 órakor Benke Tibor. Téglaskert délután 3 órakor Dedinszky Jenő th. Sámsoni-út. Kola délután 4 órakor vallásos ünnep. Nagy Dezső th. Ker-kesztelep délután 3 órakor Ludás Gyula th. Wojaffka-telep délután 3 órakor Kalas Ferenc. Szegényi délelőtti 10 órakor Kovács József. Óriarium ifj. istentisztelet délelőtti fél 9 órakor Hajász András.

A római katolikus templomokban és iskolakápolnáknak :

Nagybőjt negyedik vasárnapja. Szentlélek a szokott rendben : reggel 6, 7, 8, 9, háromgyed tizenkettő és félegy órakor esendes szentmisek. Feltízker ünnepi nagymisét mond dr. Lindenberger János apostoli kormányzó. Tíz órakor predikál Kovács Sándor. Délután 5 órakor szentlélek résztűti ájtatosság. Nyilastélepen 10 órakor dr. Hanzely J. jos egyházmegyei levéltáros szentlélek jegyző. Csapókerben 10 órakor Kuntgruber Emil kegyesrendi tanár. Homokkerten 10 órakor Szabó Imre. Augustus szanatóriumban 9 órakor Révész István. Szepesen 9 órakor Somogyi Ferenc.

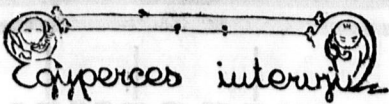
A görög szertartású róm. kath. templomban :

Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet 8 órakor diákmise, 9 órakor katonamise, 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszéd Papp Gyula szentlélek tanácsos tart. Délután fél 4 órakor rózsafüzér ájtatosság 4 órakor vespérnye, utána bőjtí ájtatosság szentbeszéd és szentsegimádás. Délután 6 órakor a Legényegylet kulturdélutánja az iskola emeleti nagytermében. (Vigil Mihály-utca 4. szám.) A Téglaskertben sárnap délelőtti 10 órakor a szentmise. Ántal s. lalkész tartja. Március 16. pénteken délután 6 órakor bőjtí ájtatosság szentbeszédlel és szentsegimádással.

Az evangélikus templomban :

Vasárnap délelőtti 9 órakor ifjúsági istentisztelet. Predikál Labossa Lajos hitoktató délelőtti 10 órakor liturgikus istentisztelet igehirdetéssej. Predikál Pass László kész. Este 5 órakor bőjtí istentisztelet hirdetéssel. Predikál Pass László lelki. Este fél hat órakor másoros bőjtí est-rejtettségűséggel a tanács. és ifjúsági remben.

LAPUNKAT TÁMOGATJA. HA ELŐFIZETŐINKNÉL VÁSÁROLJÁTOK.



Cyperces interjú
özv. Géressy Kálmánéval, az Evangélikus Filileregylet elnöknőjével

Halló!... Halló!... Itt a Debreceni Ujság Hajduföld szerkesztősége. Méltóságos Asszonyom, kegyeskedjék a Filileregylet munkájáról és programjáról nyilatkoznia.

Géressy Kálmáné: Az Evangélikus Filileregylet egyike Debrecen legregibb egyesületeinek. Nem sokkal az egyházközösség alapítása után kezdte meg áldásos működését. Első elnöknője még az Edesanyám volt, én viszont negyven év óta vezetem az egyesületet, amely alakulása óta változatlanul élvezi a nagyközönség szeretetét és ezt büszkén mondhatom: valjaskülönbség nélkül. Egyesületünknek kétfős célja van: egyrészt összehangolni a debreceni evangélikusokat, s ugyanakkor bejósó missziók tartásával fejleszteni az intenzív hitéletet, - másrészt pedig a jótékonyt gyakorolni.

Elnökségem alatt nemrégiben tartottuk meg a negyvenedik Filileregyleti, amely mindenkor a város társadalmi életének legnagyobb eseményei közé tartozik. Ezenkívül állandóan belmissziói munkát végzünk, jelenleg is sorozatos böjti délutánokat tartunk. Különösen fellendült az egyesületi élet, amióta Pass László nagytiszteletű úr buzgólkodása folytán diakonisszát kapott a debreceni egyház s a kedves jó Klára nővér a filigrányi leánykör vezetését is átvette. Ujabbán bekapcsolódtunk az egyetemi és főiskolai hallgatók Luther Szövetségének a munkájába is. Nagy erővel dolgozunk azon, hogy a debreceni evangélikusok között minél szorosabbra fűzzük a lelki kapcsolatot s ennek nemzeti szempontjából is óriási a jelentősége, annál is inkább, mert tudvalevő, hogy Debrecen evangélikusainak tetemes része a szepességi magyarokból rekrutálódik.

Boldis István előadása a Luther Szövetségben

Az Egyetemi és Főiskolai Luther Szövetség március 7-iki ülésén Boldis István, a Szövetség elnöke tartott előadást „Körös, szerű nemzeti eszmék” címmel.

A ma újra elemi erővel feltörő nemzeti eszme tartalmának lényegét taglalva a nacionalista államtervek történelmi megvalósulásának kétféle formájára, a területfenségesség elve alapján az államhatárokon belül érvényesülő francia és a faj s kultúrközösség időszerű által táplált s azokon túlterjedő német törekvések megjelenési módjára hívta fel a hallgatóság figyelmét. Szerinte az államnak közjogi egysége s területén élő nemzetiségeit magyar törvényeink értelmében vett egységes nemzet fogalma alá vonhatása szempontjából előbbi álláspontot kell magáévá tennie, míg utóbbi a nemzeti fejlődés bizonyos stádiumában megálló, idegen impérium alatt lévő néptömegek nemzeti ideálját szolgálhatja. A rendkívül érdekes s mélyen szántó előadást vita követte.

Vasárnap lesz a Csokonai-Kör Herczeg-ünnepélye

Kardoss Géza az Ocskay Brigádosban Holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik a Csokonai színházban az a nagy-szabású Herczeg Ferenc ünnepély, amelyre hetek óta nagy lelkesedéssel készültek a Csokonai-Kör tagjai és a Csokonai színház művészei. A Csokonai-Kör tagjai közül szerepelni fognak az ünnepélyen dr. Tankó Béla, Ady Lajos, Kocz Aurélné, Liszt Nándor és Csobán Endre. A Csokonai színház művészei három Herczeg Ferenc darabból adnak elő részletet. A szereplők között vannak Kardoss Géza igazgató, Thuróczy Gyula, Halassy Mariska (a Csokonai-Kör választmányi tagjai), továbbá Bánvai Ferenc, Dózsa Jenő, Nagy Klári, Jatkó Csi, Szende Mária, Bende László, Besse Miklós, Kormos Ferenc, Lányi Alfréd, Bihari Nándor, Szerényi János, Szokol Gyula, Bakoss Gyula, Hódy József, Marjai Károly.

A helyvárak a Csokonai színház legolcsóbb helyeire, ahol az elsőrendű támlásszék ára nyolcvan fillér, erkélyülés negyven fillér, stb. A Csokonai-Kör és a Csokonai színház szeretettel hívja és várja az ünnepélyre mindazokat, akik a magyar irodalmat és színművészetet mai nehéz helyzetében érdeklődésükkel támogatni kívánják.

Mozgalom indul a Tisza-hajózás kiterjesztésére

Debrecen is bekapcsolódik a Magyar Belhajázási Egyesület akciójába - Báró Vay László főispán irányítja a tiszántúli szervezkedést

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Az elmúlt héten Debrecenben tartott miniszteri tárcaközi szakkértekezleten az egyik legnagyobb jelentőségű téma a Tisza és Körös, hajózhatóvá tétele és a gazdasági termények legolcsóbb szállítási eszközül való felhasználása volt. Több értékes javaslat hangzott el a viziták fokozottabb tempóban történő kiépítése érdekében s különösen Borbély György, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánja vette pártfogásba a Tiszántúli hajózási kérdésének a megoldását.

A szakkértekezlet sürgető álláspontjának már is mutatkoznak az üdvös eredményei. A Tiszántúli gazdáinak óriási előnyt jelentene, ha terményeik értékesítésénél a hasonlólagatlanul olcsóbb vízitúrvárt vehetnék igénybe. Az akció előbbrevitelében vállatlan és értékes segítséget kaptak a tiszántúli gazdák az idén januárban megalkult Magyar Belhajázási Egyesület révén, amelynek igazgatóságában báró Vay László főispán is helyet foglal.

Ez az egyesület a debreceni szakkértekezleten elhangzott hatása alatt átiratolt intézett báró Vay László főispánhoz, amelyben közli, hogy az egyesület egyesíteni óhajtja a magyar társadalomnak a hajózási és általában a vízügyi kérdések iránt érdeklődő rétegét és az ország közgazdaságát mélyen érintő probléma előbbrevitelét társadalmi propaganda szervezésével és megtehető közvélemény kialakítása révén óhajtja elősegíteni.

Az egyesület nagy súlyt helyez arra,

hogy a hajózás fejlesztése és általában a vízi munkálatoknak szélesebb körű támogatása iránt megindult mozgalomban első-sorban az érdekel tiszántúli vidék is kellő súlyal képviselve legyen. Sajó Elemér miniszteri tanácsos a főispánhoz intézett levélben hangsúlyozza, hogy az ügy érdekében kívánatos volna ha az érdekel városok, községek, testületek tagokként belépének az egyesületbe, mert a közérdekű vízi munkálatok létesítéséhez szükséges közbenjárások így eszközölhetők legeredményesebben.

A Magyar Belhajázási Egyesület ez év január 24-én alakult meg s elnökévé Bud János ny. kereskedelmügyi minisztert választották meg. Az egyesület igazgatóságában és választmányában pedig az ország-nak úgyszólván valamennyi hajózási kérdések iránt érdeklődő, vagy ezzel kapcsolatban álló vezérterít, hejyet foglal. Az egyesület, amely a háború előtti Magyar Hajózási Egyesület utódja, országos vonatkozású célkitűzéseinek kivül magánosoknak hajózási kérdésekben szakvéleményt is ad, előadásokat, felolvasásokat tart és szükség esetén szaktanfolyamokat is rendez.

Báró Vay László főispán a Magyar Belhajázási Egyesület tiszántúli propagációját teljes mértékben támogatja mert meg van győződve róla, hogy a Tiszántúli közvélemény tudatában van annak, hogy a magyar mezőgazdaság fejlesztésének és mezőgazdasági termelésünk gazdaságosabbá tételének egyik legfontosabb tényezője az ócsó hajózatok kiépítése.

Gyümölcsfa ápolási és kertészeti cikkek, légnyomásos permetezők, metszőollók és kések. Sodronykerítések, kertiszerek. Tóth Gyula VASÚZLETÉBEN Debrecen, Városháza épület.

Csalás miatt két hónapi fogházra ítélték egy zsidó kereskedősegédet, aki egyetemi hallgatónak s a numerus clausus áldozatának tüntette fel magát

Debrecenben és a környéken több embert károsított meg hamis igazolványával

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) A debreceni rendőrség március ötödikén egy ravasz szélhámos fogott el Grósz Lajos Erzsébet-utján lakó kereskedősegéd személyében. Grósz, aki huszonhárom éves fiatalember, de máris minden hajjal meg van kenve, ez év elején sorozatos csalásokat követett el Debrecenben és a környéken.

Kiállított egy könyvradományt kérő ívet, amelyre felírta, hogy a numerus clausus miatt kénytelen egyetemi tanulmányait külföldön, Prágában folytatni, azonban elfogyott a pénz és így kénytelen volt hazajönni hogy tanulmányait tovább folytatáshoz az itteni társadalomtól szerezzen pénzt. Ezt az ívet azután a Zsidó Főiskolai Hallgatók Menzájának pecsétjével látta el majd sorra vette az egyes pénzintézeteket, magánosokat és kereskedőket, hogy adományokat gyűjtsön.

Grósz Lajos mindenütt felmutatta főiskolai arékes bizonyítványát, amelyről azonban később kiderült, hogy az csak egy jól sikerült hamisítvány, amit Grósznak egyik barátja készített, de hogy ki, azt nem lehetett még eddig megállapítani.

Grósz az ívre a menza pecsétje után egy huszpengőst írt annak ellenére, hogy a menza vezetősége soha sem ígért, sem nem adott neki pénzradományt, csupán azt engedte meg, hogy Grósz a zsidó menzán étkezhessek. Ugyanígy járt el több esetben, amikor valaki feljött a meséjének és megkönyörülve rajta, ötven fillert írt be az ívre.

Az ilyen ívet elé Grósz legtöbb esetében egy kétfes számot írt.

Ezzel az ívvel a célja, hogy a többi adakozót nagyobb összegek adására bírja rá. Március ötödikén Dihen János debreceni pénzhévedőnek, aki ismerje Grósz, feltűnt a szélhámos megjelenése a Gazdák Biztosítójánál, ahol valami összeget adtak neki. Azonnal utána szaladt és még kellő időben szólott Deák Gábor rendőrszemnek, aki igazoltatta Grósz, majd bekísérte a rendőrségre.

Ott azután minden turpisság kiderült. Grósz eleinte tagadni próbált, de a bizonyítékok súlya alatt beismerte a csalásokat. A személyi adatainak felvétele alkalmával kiderült az is, hogy az állítólagos prágai egyetemi hallgatónak, aki a numerus clausus miatt kénytelen külföldön tanulni, mindössze négy elemi végzettsége van.

melyi adatainak felvétele alkalmával kiderült az is, hogy az állítólagos prágai egyetemi hallgatónak, aki a numerus clausus miatt kénytelen külföldön tanulni, mindössze négy elemi végzettsége van. Grósz Lajos ügyében a debreceni törvényszéken tegnap tartotta meg a főügyvéd, dr. Jenkovich Jenő egyes bíró, Grószt is beismerte a csalásokat s a törvényszék a bizonyítási eljárás befejezése után család vétségé miatt két hónapi fogházbüntetésre ítélte, amiben a vádlott meggyugodott. A tárgyalás után megkérdezte a bírót, hogy miért esett ő, hiszen csak könyvradományokat gyűjtött? Mire dr. Jenkovich bíró megmagyarázta neki érthetően, hogy nem lett volna szabad egyetemi hallgatónak kiadni magát, ami által félrevezette a közönséget.

A MANSz. hazafias ünnepélye

(A Debreceni Ujság tudósítójától) A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége debreceni szervezete március 11-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a városi zenede dísztermében (Csapó u.) 1848 március 15-e emlékére hazafias ünnepélyt rendez, melyre tagjait családjaikkal együtt, valamint az érdeklődőket tisztelettel meghívja és szeretettel várja a rendezőség.

Az ünnepi beszédet Pass László evangélikus lelkész fogja tartani. Az ünnepélyt megnyitja és berekeszti a MANSz „Erzsébet” vegyeskar énekszáma. Művészi számmal szerepelnek: G. Hoór Tempis Erzsébet énekművész, Tron Noni és Galánffy Lajos zongoraművész. A belépés díjtalan.

A TURUL SZÖVETSÉG BÉCSI KIRANDULASA

A „Turul” Szövetség, a Magyar Egyetemi és Főiskolai Bajtársi Egyesületek Országos Központja március 29-én 5 napos tanulmányutat rendez Bécsbe. A részvételi díj egyetemi hallgatónak 38 pengő, nem egyetemi hallgatónak 43 pengő. Utlevél nem kell. Jelentkezési határidő március 19. Bővebb felvilágosítással szolgál a „Turul” Szövetség Utazási Osztálya. Budapest, IV. Semmelweis u. 2. sz., félemelet. Telefon: 85-4-24. Hivatalos órák naponta 10-11-ig.

Férfi ruhaszöveteket, férfi fehérneműt. Benyáts áruházában vásárol a legjobban.

Mindennapi regülés. Há! reo reitem Láb, focimat, ejtem... Ezek után sutba listák! Mi vanunk a futbalisták. Senkiül se felünk! Ész-focival élünk! Felhagynak a bunkosással Ganesolással, rugdosással: Szakítván a vésszel! Egyedül csak észel! Észbe kap az új ész: Fradl, Somov, Upest... Remegnek az ócska... Dicsőség a Boeskaink! Kereszt-járom... profil-iga... Reszkessen a profil-iga!... (Hsztius)

A városi nyugdíjasok figyelmébe!

(A Debreceni Ujság tudósítójától) Az ellátáson felül keresettel bíró nyugdíjasoknak és özvegyeknek az ellátásuk korlátozása tárgyában kiadott 1620-1934 M. E. sz. rendelet szerint úgy állandó, mint változó keresetüket be kell jelenteni. Idevonatkozóan mindenki részére postán felhívás is küldetett; akik ilyen nem kaptak volna kézhez, a városháza I. emeletén külfüggesztett hirdményből részletes tájékoztatást nyerhetnek.

A bejelentések március 15-ig küldendők be a városi számvevőséghez: Városháza, I. emelet 17.

Uránia Apollo Ma szombaton SZÓKE SZAKÁLL, hírneves komikus és JOSEF SCHEMIDT, a világhírű tenorista első együttés óriási sikerű filmje „Dalol a vágy” vídám filmperegett. Női főszereplő: LILIAN DIETZ. Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor. Az első előadás mérsékelt helyárakkal

Most érdemes vásárolni

RAGLANT
HUBERTUST
ESÓKABÁTOT

GRÜNFELD A. és TARSANAL

Kistemplom mellett

Mert szépek és nagyon olcsók.

Jegyajándékok és menyasszonyi kelengyék a régi Debrecenben*

Melven Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Amit elődeink legény- és leánykorának legfontosabb és legboldogabb eseményeivel, az örök szeretet, a halhatatlan szerelm nagy elhatározásaival, a jegyváltással, a mátkasággal és az ezt berekesztő lakodalommal össze-függő jegyajándékokról és menyasszonyi kelengyékéről mindjárt hallani fogunk, mindaz egy igen terjedelmesnek ígérkező helyi érdeklődés és helyi tárgyú, talán érthetőbbben mondva, vicinális művelődéstörténeti tanulmányból való kis kóstoló.

Debrecen város történelmi levéltára, a mostani telekkönyveket helyettesítő bevallási és betáblázi jegyzőkönyvekben, végrendeletekben, osztályos egyezségeiben, hagyatéki leltárakban és más elszűrt portolte írásokban olyan bőséges anyagot kínál a kutató-nak, hogy ez a siker reményével vállalkozhat efféle kérdések megválaszolására: milyen volt a régi (XVII., XVIII. századbeli) debreceni polgár házatája, lakoszája, konvójája, kamarája? Milyen az asztali-, ágybéli készsége? Milyen névvel nevezték szerszám-mil, eszközzel dolgozott az udvarában, műhelyében, szőlőjében és pusztabeli szállá-sán? Micsoda portékát árukt a boltjában? Milyen ruhát viselt hétköznapi és ünnepi alkalommal? Milyen volt a mostani gazdasági élettel összehasonlítva szűkebbre méretezett vagyon helyzeté és mi volt vagyonosodásá-nak legszokottabb és legbiztosabb módja?

Debrecen országos viszonylatban is rég-től fogva fontos, vezető szerepet vitt a ma-gyarság gazdasági és szellemi fejlődése körül: sokáig tartott magárahagyatóságá-ban pedig annyira önálló életet élt, hogy már ezért is érdemes, hálás feladat a város sok eredetiségét, különlegességét megörzött művelődéstörténeti múltját az imént felsor-olt kérdések irányában kutatói és feldol-gozói, ameddig a fennmaradt okmányok en-gedik, visszamenőleg a XVI. századig.

Nem felesleges vállalkozás a magyar történetírás ezideig megjelent hasonló tárgyú könyvei után sem. Mert a sok helyi külön-legességéből, egyéni vonatkozásokból új kép alakul, különböző attól, amelyet Radván-szky bárónak „Magyar családi élet és ház-tartás a XVI. és XVII. században” és a bu-dapesti egyetemi nyomdában most megin-dult „Magyarság néprajza” című több köte-les művekből ismerünk meg. Amaz a haj-dani gazdag középnemesség és főúri család-ok magán életét tükrözi vissza; emez leg-inkább a pástorkodó és földművelő magyar nép műveltségének eredeti, az utolsó har-minc-nevven év alatt még feltalálható tárgy- és szellemi állományát foglalja tudomá-nyos rendszerbe és örökíti meg írásban és képből. A városi polgárság pedig, véle Deb-recen civis lakossága is, a régi rendi Ma-gyarországban a középső helyet foglalta el a nemesség és a jobbágyok között. És en-ek a jelentős nemzetfenntartó munkára hí-vatott városi polgárságnak viselése és ház-tartása Lőcsét és még egy-két más városunk-at kivéve, monográfia-írókra is alig talált ez ideig.

Szükségesnek tartottam az előjáró be-szében elmondani ezeket, hogy vállalkozá-som indító oka megláttassék és észrevéte-sék a most következő levéltári följegyzések-nek és minden ezekhez hasonló írásnak mű-velődéstörténeti értéke.

Az eljegyzésnek ősi ielképes formája deb-receni polgárcsaládokban is a gyűrűváltás. Ami közrendű civiseink köréből fennmar-adt leltárakban újra meg újra találkozunk aránvlag drágán vásárolt jegykeszkenővel. Ennek eredete Radvánszky szerint a főúri nemzetségekben is otthonos, ama régi for-mására vezethető vissza, hogy a feleségül kért leány a kézfogás alkalmával a vőlegé-nyű jegygyűrű átvétele után szépen kivar-rott keszkenőre akasztva adta át saját gyű-rűjét a vőlegénynek. Debrecenben, de má-sutt is, régen, nem sima karikagyűrűt használtak az eljegyzésre. A Dobozi-temetőben, melőlét két nagy dombjának termédek ho-mokját középítkezésekhez, utcaburkoláshoz széthordták volna, körülbelül félszáz arany és ezüst gyűrűt szedtem össze; csak egyet-lenyeg volt karika, ez is ezüstből; a többi hegyes, szegletes vagy táblás ékkövel, gyak-ran zománcal is díszített más-más formájú apró ötvös remekmű, ahogy erről a Déri-múzeum látogatói, a város történelmi osztály-ban meggyőződhetnek.

A civis legény is jegyváltás után szaba-don adhatott, adott is mátkájának ajándé-kokat, Persze nem olyan pazar módon és nem olyan pompázókat, amilyeneket a dús-gazdag nemes urfiak szoktak. De nálunk is

akadt elég arany-ezüstnemű, sokszínű virá-gos velencei selyem, finom gyapjú és leve-szőr kelme, vont arany-ezüst fonállal, se-lyemmel, fejtővel szőtt és varrott patvoly, gyöles és vászonnemű az ajándékok között és a kelengyés festett ládában. A triparti-tum, — a magyar törvénykönyv latinul do-talítumnak, másként paraphernumnak ne-vezte a nászajándékot és allaturának min-den ingó, ingatlan hozományt, amelyet a menyasszony atvía házából férje lakására vitt.

A XVIII. századbeli följegyzésekből hadd vegyek elő tehát annyit, amennyi belefér az untatás kerülmé kívánó jó negyedórás felolvasásom keretébe.

Az elsőszert a jegyajándékok, a dotalítu-mok fogták. Ezek ösmertelésével kezdem tehát:

Zilahi Márton egy kalmár fia, 1735 kö-ül mátkájának, Törő Évának 10 aranyat, 2 füles tallért, három arany gyűrűt és 3 sing aranyos pánlikát adott jegyajándékol. (P. 8. 1739.)

Özv. Botos István városi patikárius ha-gyatékában 1750-ben a következő jegyaján-dékokat találták meg, amelyeket már előbb meghalt felesége kapott volt tőle: egy pár aranygyűrű, egy pár ezüstnyelű kés és ka-nál tokostul, recefátvol kötő, aranyos zöld recefátvol keszkenő, aranyos zöld pántlika, főre való fátvol, csipkékötű, pánlikástul, egy pár karmazsin eszima, egy aranyos impressz-sum, valószerűleg — énekes vagy imádsá-gos könyv, tokjával és egy egész öltöző új köntös. (P. 19:1750.)

Hunyadi Mihály gombkötő legényt meg-házasítván a mostohaapja, ez a következő jegyajándékok költségeiről számolt, el: arany csipkés kamukakötő (a kamuka aranyfonállal virágosan szőtt nehéz selyem volt): dupla kamuka keszkenő, két rendbeli aranyos pánlika; mellrevaló 7 sing aranyos fűző; zöld selyem keszkenő; karmazsin eszima; főre való fehér fátvol; harmadfél matring aranyfonál a menyasszony menté-

jére s egy aranyozott ezüst karikagyűrű, összesen 115 frt. értékben. (Jel. 15:1755).
Egyik közepes vagyonú szenátorunk fia, Csátári János, mikor hazajött a hallei egyetemről, 1750-ben a mátkájának, Herceg Er-zsébetnek ezekkel a jegyajándékokkal ked-veskedett: két arany gyűrű; egy körmői arany, meg két talér; aranyos recefátvol kötő aranycsipkével; selyem strimfli; arany varrású bársony cipő; egy pár karmazsin eszima; két aranyos nyakba való keszkenő; aranyos fűző; egy pár ezüstnyelű kis kalán; főre való fátvol arany csipkével; ugyanilyen csipkés főkötő.

Szoboszlai István, egy kalmár család tagja, második feleségét, ns. Dékány Sárát az eljegyzéskor ilven ajándékokkal tisztelte meg: egy gyémántos és egy zafiros arany-gyűrű; két aranyos selyem keszkenő; aranyos recefátvol kötő; egy pár selyem strimfli; aranyos főkötő; legyező hat máriá-sos; biblia és egy iaspisnyelű kés, kalán to-kostul. Az ezéssel 98 frt.-ra becsülték. (Rel. 16:1762.)

Csálthi Sámuel vásáros 23000 frt. adóssá-got hagyott hátra. Halála után a hivatalosan leltározott ingó és ingatlan javak tömegé-ben özvegyének ns. Kapos Máriának, Vesz-prémi István híres tudós orvosdoktor sógor-nőjének allaturája és dotalítuma 8026 frt.-tal szerepelt. Jegyajándékul a következő holmikat jelölték meg: két recefátvol kesz-kenő; fele aranyos recefátvol kötő, arany-csipkével; 8 ról arany paszomány fűző és asszonyrak való egy pár rózsás briliáns 9 kövű aranygyűrű. Csupán e két gyűrűt 97 frt.-ra értékelték. (Rel. 44:1773.)

Arra nézve, mivel viszonylta vőlegénye ajándékát a menyasszony, jóval kevesebb adatot találtam. Általánosságban megállá-pítható, hogy a jegykeszkenő a menyasz-sony részéről is elmaradhatatlan és mindig szabb, finomabb, drágább kelméből való, aranyfonállal kivarrott. A menyasszonytól keszkenőt kapott a vőfély is. A leltárak em-lítik néha a vőlegény jegygyűrűt és lábrava-lóját; szokás volt amazi is, emezt is arany skofiummal díszíteni. Hatvani István pro-fesszornak menyasszonya, Csátári Mária 1749-ben valódi arannyal varrott hálósüve-gét és 30 frt.-os keszkenővel rubintos arany gyűrűt adott jegyajándékul.
(Folytatása következik.)

Zsirosszódával öntötte le két ismerősét egy harcias külsővásártéri leány

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Különös jelenet tanúi voltak tegnap a külsővásártéri lakosok, Szatmári József napszámos egyik barátjával, Erdős Gézá-val elment a Külsővásártér 2. szám alá, hogy megátogassák ott lakó ismerősüket, Nagy Juliánát. Amikor bemerték a ta-kácsba, valami miatt összevesztek. Olyan hangosan viselkedtek, hogy a leány is be-leszóltott a dialogba, mire ezek rátámadtak

a leányra. Nagy Juliánna erre elővette a kéznél levő zsirosszódás edényt és annak tartalmával nyakon öntötte két ismerősét. A nagy zajra előjött a rendőr is, aki igazoltatta a verekedés résztvevőit, majd jelentést tett az esetről a központi ügyele-ten. Szatmártit és Erdőst, akik az arcukon szenvedtek sérüléseket a zsirosszódától, a mentők szállították ki a klinikára.

A IX. cserkészkerület bekapcsolódik a „Debreceni Hét” programjába

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A IX. Cserkészkerület e héten tartotta az évi második intézőbizottsági gyűlését; dr. vitéz Besseney Lajos tankerületi főigaz-gató, cserkészkerületi elnök elnöklete mel-lett. Dr. vitéz Besseney Lajos szeretettel üdvözölte Somlyay József kerületi főpénz-tároszt a Kölesönös Segélyző Egylet igaz-gatóját abból az alkalomból, ho-m a bu-dapesti Közgazdasági Egyetemen sikeresen doktorált. Majd Ferenczy Károly, a MTI igazgatója, Némethy Lajos ny. Máv. raktár-főnök, Pohl Ferenc gazdasági tanácsos és dr. Medveczy Károly tanár, egyetemi könyvtárör intézőbizottsági tagok tették le a fogadalmat dr. vitéz Besseney Lajos el-nök kezébe.

lettek: Török Tibor ügy. elnök, Somlyay József, Csanak József, Kornyai Sándor és Rábold Gábor. A síremléket Csanak József a kerület műszaki előadója tervezi.

Dr. vitéz Kovács Elemér a cserkészlet tár-sadalmi bekapcsolódása címen tartott elő-adást és tett indítványt annak megoldására, hogy iskolát elvégez, az életbe lépő cser-kész ne kapcsolódják ki a cserkészetből.

Végül Török Tibor ügyvezető elnök tett jelentést a „Debreceni Hét”-tel kapcsolato-son. Bejelentette, hogy a kerület 3 eset-ben kíván közreműködni a „Debreceni Hét” programjában és pedig egy lövészny megrendezésével, egy hatalmas, 300 fóból álló kerékpár-carusell bemutatójával és a Koljégium udvarán rendezendő nagyszá-bású táborfűz bemutatójával. Ezenkívül köz-reműködnek a cserkészek az idegenek el-szállásolásánál. Több kisebb ügy letár-gyalása után dr. vitéz Besseney Lajos el-nök a gyűlés, berekesztette.

LAPUNKAT TÁMOGATJA.
HA ELŐFIZETŐINKNEL VÁSÁROL!

D Népszövetség Hitelesítveket társelőnyoag raktárából tessék venni
tűzifát és szenet mert legolcsóbban a legjobbat veheti
Maróthy Gy.-u. 24. Telefon 31-32.
A híres Ózdi szén nagyraktára. Olcsó jó berentel szén kapható.

ISMERTELEN DEBRECEN

V. számú felfedezésünk: a gombfoci-pálya

Városunk egyik legérdekesebb része a Simontfy utca. Hozzáképest a sadagórai csacsaner pajesze mérnöki léniának is be-ílenék. Közvetlenül a zsidó iskola tövé-ben krónikus gégeszükületben szenved s itt olyan keskeny a járda, hogy két ember is csak nehezen térhet ki egymásnak, jölle-hez olykor-olykor kitértek is közlekednek e részen. Am nem erről akarunk beszélni. Minden délután 4 és 6 óra között egész sereg jesiva-köteles ifjanc rekeszti el az útát. Járda és úttesten gombfoci-mérkőzés folyik. Nem egyszer húszharminc amatőr rugia az utcát. Mindenesetre telemelő tu-dat. A változatot csapat utánpótlása miatt nem kell aggodni sportkörökben.

Veszedelemes csalót fogott el a debreceni rendőrség

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Jó fogást csinált tegnap a debreceni rendőrség. A délelőtti folyamán megjelent Kontsek Géza üzletében egy Grósz Ignácé nevű asszony, aki elmondotta, hogy meg-szállott területéről jön s Kontsekéknek egyik rokona, dr. Katona Béla megbízta őt, hogy Kontsekéknek adjon át valami üzenetet. Azután kijelentette, hogy közben elfogyott a pénze és ezért kölcsön kért hatvan pengőt. Kontsekék adtak is az asz-szonynak hatvan pengőt, mire ez boldogan elment. Később azonban gyanús lett a do-log, jelentést tettek az esetről a rendőrsé-gen, ahol megindult a nyomozás. Hamaro-san sikerült is elfogni Grósz Ignácét, aki-ről kiderült, hogy ilyen féle csalásokat már más városokban is elkövetett. Örízetbe vették s megindították ellene a bűnvádi eljárást.

A mikepércsi uton meghalt egy 63 éves szegényházi ápoló

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Pénteken hajnalban a mikepércsi csend-őriábr az egyik hid tövében egy holttestre bukkant. Eleinte azt hitték, hogy gyilkos-ság történt, később azonban megállapítot-ták a kiszállott orvossal, hogy a szeren-csétlen ember, aki Vida János hatvanhárom éves szegényházi ápoló, az éjszaka folya-mán tagyas és végelegyengülés követke-zésében halt meg. Jelentették az esetet a debreceni királyi ügyészségnek, amely megadta a temetési engedélyt.

GRAND HOTEL IMPERIAL
NAGYSZÁLLODA
BUDAPEST
1 perc a keleti pályaudvartól.

Rendkívül olcsó új Idényárak:

Teljes pensió: szoba, napi 3-szori ét-lapszerinti étkezéssel, fűtéssel és bor-ravalóval heti P 90.—

1 ágyas szoba fűtéssel és borralalóval heti P 30.—

2 ágyas szoba fűtéssel és borralalóval heti P 45.—

Átutazóknak is rendkívül mérsékelt árak.

* A szerző felolvasta a Kossuth utcai ref. egyházközség szeretetvendégsége előtt a Dóczy leánynevelő intézetben

Hírek

1934. március 10. (Szombat). Prof.: Olimp, Kath.: 40 vérjánú.

Ma a következő gyógyszerárak tarjának éjjeli szolgálatot:

„Aranygyal” Bánó Andor, Piac-u. 50 „Nap” Tolvay Imre, Piac-u. 1. „Tisza” Jónap Aladár, Magoss György-tér 9. „Bocskay” Lassányi József, Cegléd-u. 22. „Árpád fejedelem” Mikes Béla, Csapókert, Jánost-utca 44. szám.

Rendőrségi telefonszám 20-45. Mentők telefonszáma 0-4.



A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti március 9-én:

Közéneuropában és az Adria környékén csökkent a felhőzet és már csak itt-ott vannak jelentéktelen lecsapódások. Nyugateurópaihoz újabb esőfrontok közelednek, amelyek déli szelek mellett esőt és felmelegedést okoznak. Hazánkban ma már sehohsem volt csapadék. A reggeli hőmérsékletek 0 fok (Szeged) és -5 (Debrecen) között váltakoztak. A derült és napsütéses nap folyamán a hőmérséklet legmagasabb értéke Debrecenben 9, az esti pedig 5 fok volt.

Prognózis: Reggel ködös, egybélként gyengén felhős, száraz idő várható, erős éjjeli fagyval, nappal továbbfokozódó felmelegedéssel.

Bugyanó tavasz

A rétszágú földön már düzzad az élet és rügybontó az enyhe szél, a szám is kőszá dakra téved.

Már olyan tiszta fenn az ég és lenn a föld is visszaomló. A parton fű egy ezüst íjű, aranyalástos, vig Apolló.

És olyan furcsa a vilde, itt minden, minden élni vágyik, én is mezitlábosra vetkezem, s kisírannok a vén akácig.

Vigan, lütyülve dombra mászok, (a békák hangján trilla száll) a kis patakban új habot buggyant a cifra ár.

A lelkemből is bugyanó ifjan: a dal, a torró, fűrge vágy... már este fűtynget az erdőn és gondolok terd... Repül a fűrge vágy.

JUHÁSZ FERENC.

Vitéz Szegedy Gyula előadása. A debreceni ipartestület ismeretterjesztő előadásoroztatának keretében március 11-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az ipartestület dísztermében vitéz Szegedy Gyula tb. műszaki tanácsos fog előadást tartani „A hortobágyi földgáz felhasználási és értékesítési lehetőségeiről”.

A vasúti Mansz estélye. A vasúti Mansz április 8-án egyetlen nagyobb szabású táncos tegetést rendez. A szakosztály elnöksége kéri a járszervezeteket, hogy rendezéseiknél erre a dátumra szíveskedjenek tekintettel jenni. Elnökség.

„Közép-Európa sorsa és a magyar királykérés” címen tart előadást dr. Pongrácz Kálmán, az ismert fiatal neokatholikus publicista a Soli Deo Gloria diákszövetség egyetemi hallgatóinak kultúracsatornájában, amelynek keretében (Kollegium, I. em. jelkészképzői terem) ma, szombat délután fél 6 (hat) órakor, előadás után megbeszélés. Belépődíj nincs. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Dr. Darkó Jenő előadása a magyarok hadi művészetéről és hatásairól. Szerdán, március 14-én délután 6 órakor a város-háza közgyűlési termében tartja meg dr. Darkó Jenő egyetemi tanár, a honfoglaló magyarok hadi művészetéről szóló előadásának második óráját s ezúttal azzal a hellyel foglalkozik, amelyet őseink hadi taktikája a nyugati népfajok harcmódjára gyakorolt. Nyomatékosan felhívjuk a közönség figyelmét, hogy ez az előadás szerdán délután 6 órakor lesz a város-háza közgyűlési termében. Belépődíj nincsen.



Gulyás Anjalné temetése szombaton délután 3 órakor lesz Köztemetőben Dankó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth utca 3. szám.

— A „TURUL” SZÖVETSEG MÁRCIUSI ÜNNEPELYE. A „Turul” Szövetség debreceni kerülete március 15-én rendezi márciusi emlékünnepelet a következő műsorral: Délelőtt: 9 órakor Isten tisztelet a protestáns és katolikus bajtársak részére. 11 órakor emlékünnepelet a Vármegyeháza dísztermében. fél 1 órakor a Kossuth és Petőfi szobrok megkoszorúzása. Este: 9 órakor plenáris „Turul” díszlátogatás az „Arany Király” kék és fehér termében.

— A Ker. Liga választmányi ülése. Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga debreceni Osztálya 1934. évi március 12-én délután hat órakor rendes havi választmányi újást tart az egyesület székházában, (József kir. herceg-utca 16. szám.) A tagokat ez úton is meghívja az Elnökség.

— Az Ipartestület és az Iparoskör elnöksége ezúton kéri fel tagjait, hogy a tragikus körülmények között elhunyt Falusy Károly temetésén ma szombaton délután 3 órakor, a Köztemető 2. számú ravatározójában minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek.

Kertészeti szöleszeti és méhészeti cikkek szaküzlete SESZTINA LAJOS vaskereskedése.

— Gazdasági előadás. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Polgári és Gazdakör helyiségében (Hatvan u. 1.) Tóth Tibor gazdasági akadémiai asszisztens „A tenyésztéssel kapcsolatos feltevések” címmel tart előadást. Az előadásra ezúton is felhívja a gazdaközönség figyelmét a Debreceni Gazdasági Egyesület.

— Elloptak egy szőnyeget. Friedmann Jolán Zúgó-utca 6. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, mert ismeretlen tettes a lakásából elloptott egy értékes szőnyeget. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

— Öngyilkosság. Nemes Márton tizenhét éves bihari nagybajomi fiatal legény tegnap hajnalban a lakásán a mestergereendára felakasztotta magát. Mire észrevették a tettet, már halott volt. A vizsgálat során megállapították, hogy Nemes szerelmi bánatában követte el tettet. A debreceni királyi ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Kertiollók ojtókések kaphatók FRICK-nél, Ferenc J. u. 27. Elvezés, nikkelezés.

— A vér feltrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

— Műszaki előadás az aszbeszt cement csövekről. Szombaton este 6 órakor a Magyar Mérnök- és Építész Egylet debreceni osztálya rendezésében tartja Holló István gépészmérnök szakértő előadását az aszbeszt cement csövek és vezetékek műszaki jelentőségéről és felhasználásáról számos vetített kép kíséretében. Az érdekes előadás minden szakember és érdeklődő figyelmére tarthat számot. Belépés díjlan.

— A homokkerti ref. egyházzás magyar estje. A Homokkerti Református Egyházzás „Tabitha Négylete” március 11-én, vasárnap este fél 6 órai kezdettel a „Református Olvasókör” előadó termében magyar estet rendez. Műsor: 1. Himnusz. 2. Megnyitó beszédet mond dr. Erdős József. 3. Eneket a Főiskolai Kántus. 4. Szavál Kulcsár Ferenc. 5. Irredenta dalokat énekel: Orosz Árpád. 6. Hegedűn játszik Tokaji Károly. 7. Vigilencia. 8. Magyar népdal. 9. Szavál: Kötormán István hit-tanhallgató. 10. Magyar dalokat énekel: Kleinráth Nándorné. 11. Tánogatón játszanak vitéz Egy József és Inezedy Márton. 12. Magyar nóta — magyar tánc. 1. felv. ifjúsági színmű.

— Hirtelen haláj az országúton. Varga Imre derecskeli napszámos tegnap az öt éves Teréz nevű kisleányát akarta behozni Debrecenbe a klinikára. A kislány súlyos beteg volt úgy, hogy csak kórházi ápolás segíthetett rajta. A gyermek az országúton hirtelen meghalt. Megindult a csendőri nyomozás, azonban minthogy bűnesemény nem történt, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— „HARGITAVÁRALJA” FALUGYÜLÉSE. „Hargitaváralja” jelképes székel község előjárósága a képviselőtestület február 24-én kelt határozata folytán a község lakosságát március 17-én, délután 6 órára a Pénzügyi Tisztviselők Kuglizó egyesületének helyiségébe (Ferenc József út 36. sz., III. udvar) gyűlésre hívja azzal a megjelöléssel, hogy ha a gyűlés nem lenne határozatképes, úgy a legközelebbi gyűlés 24-én lesz, amikor is a falugyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz. A tárgy fontosságára való tekintettel a lakosok megjelenését elvárja az előjáróság.

— Gyümölcstaápolási előadás március 11-én, vasárnap délután 3 órakor a városi kertészetben, Nagyerdő 15. szám. Városi kertészet.

— Alarcosbál a Koronában ma este értékes díjakkal Hétfőn új táncanfolyam kezdődik. Schaff, táncanár.

— TIZ ÉV ELŐTT IRJA A HAJDÚFÖLD. „A városi tanács tegnapi ülésén Kalenda Lóránt műszaki tanácsos előterjesztette az útburkolatozási tervet, amelynek keretében rendezbe fogják hozni a Rákóczi-utca burkolatát. Az előirányzat szerint ez 920 millió takarékkoronába fog kerülni”... (Hajdúföld, 1924. március 10.)

Színház Mozi

HETI MŰSOR:

Március 10-én, szombaton délután fél 4 órakor Bál a Savoyban. (Zóna.) Este 8-kor: Amit a lányok akarnak. (Operett ujdonság) Március 11-én, vasárnap délelőtt 11-kor: Herczeg-matiné. Délután 3 órakor: Sárga liliom. (Olesó.) Délután 6 órakor: Rendkívüli kiadás. (Olesó.) Este fél 9-kor: Amit a lányok akarnak. Március 12-én, hétfőn este 8-kor: Faust. (Báthy Anna, K. Voith Ilonka, Laurisir Lajos, Erdy Pál, Komor Vilmos fellépt.) Március 13-án, kedden este 8-kor: Amit a lányok akarnak. (A bérlet.) Március 14-én, szerdán este 8-kor: Amit a lányok akarnak. (B bérlet.) Március 15-én, csütörtök délután fél 4 órakor: Űzen a Hargita. (Zóna.) (Kardoss Géza felléptével.) Este 8-kor: Sejmeci bál. (Eredeti bemutató.)

EZ AZTÁN MŰSORI

NEM CSODA, HOGY TELT HAZAK TAPSOLNÁKI

SZOMBAT:

Délután fél 4 zóna:

Bál a Savoyban

ESTE: FARKAS IMRE LEGUJABB OPERETT UJDONSÁGI

Amit a lányok akarnak

VASÁRNAP:

SARGA LILIAM

Délután 6. olesó helyárakkal: Vigjáték-ujdonság:

Rendkívüli kiadás

ESTE FEL 9-KOR:

Amit a lányok akarnak

HÉTFŐ:

Báthy Anna, K. Voith Ilonka, Laurisir Lajos, Erdy Pál, Komor Vilmos felléptével!

FAUST

nagyopera.

A félre tett jegyeket szombat délután fél 4 órakor váltani! Tovább nem tartja fenn a pénztár!



Szombaton: BECSÜLETES MEGTALALÓ Kay Francis, Miriam Hopkins vígjátékja. Megelőzi: MAGYAR VILÁGHIRADÓ Előadások: 7, 9 órakor.

ANYAKÜNYVI HIREK

Eljegyzések: Borovszki István szabósegéd—Kohlmann Margit; Dobrozenszki Ferenc fm.—Böszörményi Erzsébet; Herang Sándor fm.—Jenél Sára; Demeter János npsz.—Kejelen Jusztina. Mező Gyula npsz.—Lukács Irén; Szabó Mihály npsz.—Di-bola Mária; Ludmann Sándor—Sáfrány Erzsébet; Rácz Béla klinikai szolga—Tolva, Julia; Kiss András lakatossegéd—Borus Piroska.

Születések: Riskó Ferenc fia, Ferenc Burai Sándor fm., leány Katalin; Szabó Imre cipészsegéd, leány Etelka; Ecsed Sándor béres, leány Erzsébet és 3 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Schwartv Szeréna izr. 53 éves. József kir. herceg u. 48. Falusi Károly ref. 63 éves. Lehel u. 14. Molnár József gör. kath. 77 éves. Lónyai u. 26. Gyulyás Antalné Csomos Eszter ref. 65 éves. Doberdó u. 2. Schwarz Abraham izr. 5 éves. Garai u. 4. Szováti Sándor ref. 4 éves. Csillag u. 77. Alledorfer János rom. kath. 44 éves. Nyiregyháza. Tóth János Varga Etelka ref. 38 éves. Monostorpályi Davidovics Regina izr. 20 éves. Szepesség u. 37. szám.



Ma este érkezik Debrecenbe a Somogy csapata

A Boeckvas vasárnap újra debreceni pályára lép s így a debreceni közönségnek ismét alkalma lesz csapatát látni, azt a csapatot, amely az utóbbi időben a magyar futball legnagyobb szenzációját szolgáltatta ragyogó, a régi idők nagyságát felidéző játékkal.

A Boeckvas komolyan készül a mérkőzésre, épen nem becsüli le az ellenfelet, amely a múlt vasárnap a Phöbus ellen nagyvonalú és dőnyös döntetlent ért el. A Somogy szombaton érkezik Debrecenbe. Faragó Sándor PLASZ alelnök és dr. Pető tréner vezetésével.

A mérkőzés egyenlő 4 órakor kezdődik, a csabai Boros vezetésével. Megelőzőleg egyenlő 2 órakor a DKASE és a P.-MÁV vívna előreláthatóan nagyon érdekes mérkőzést a bajnoki pontokért, egyenlő 12 órakor pedig a múlt vasárnap kintőn szerepelt másik vasúti csapat, a DVSC játszik bajnok meccset a Textil ellen. A harmas mérkőzés iránti nagy érdeklődésre mutat, hogy a jegyelvétel a Svetits-bépalotai dohánytözsében szokatlanul nagyarányú.

NAGYVÁRADI BIRKOZÓK A DTE VASÁRNAPI VERSENYÉN

Hírt adunk arról, hogy Nagyvárad magas birkozósportját reprezentáló Török MTE vasárnap ad revansot Debrecenben a DTE-nek a múlt hónapban Nagyváradon vívott és Debrecen javára 3:2 arányban eldőlt küzdelemért. Ma futott be a nagyváradi Török elnökségének értesítése, amely szerint vasárnap délután 2 órakor a következő gárdával érkezik Debrecenbe: Kenéz Lajos, Moskovits Gyula, Tözsér József, Réti Sándor, Bodó Ferenc, Pántics Gyula és Lávay József. Ezek között több erdélyi válogatott és balkán olimpión van, akik már több nemzetközi nagy csatát vívtak meg győzelemesen. A DTE-nek nem könnyű a helyzete s minden elsőrendű birkozóját csatásorba kell állítania, ha győzni akar. Ferenczy, Kratzer-Kenéz, Szóke, Som, Sóvárv, Szilágyi, Kerekes, Várady együttesből kerül ki a DTE-i reprezentáló csapat.

A DTE elnöksége nevében dr. Kupinszky Sándor tanácsnok és Szentmiklóssy János fogadják az érkező nagyváradiakat, míg a fogadásnál a MBSZ keleti kerületét Stern Ferenc főtitkár, ket. előadó képviseli.

A verseny a Boeckvas—Somogy futballmérkőzésre tekintettel este 6 órakor kezdődik a DTE Magoss György-tér 9. sz. alatti tornacsarnokában.

